

## “บิดา”...ฟ้องเพิกถอนคำสั่งไล่ “ลูกชาย” ออกจากราชการได้หรือไม่ ?

นางสาวจิตาภา มุสิกธนเสถียร พนักงานคดีปกครองชำนาญการ  
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร  
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

กรณีที่ข้าราชการไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการและไม่มีใครพบตัวและไม่สามารถติดต่อได้เป็นเวลาเกินสิบห้าวัน ผู้มีอำนาจจึงออกคำสั่งไล่ข้าราชการออกจากราชการ ในความผิดวินัยฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร บิดาของข้าราชการดังกล่าว จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งไล่โทษไล่ออกจากราชการได้หรือไม่ ?

ข้อพิพาทในคดีนี้ มีสาเหตุเกิดจากนาย ส. ข้าราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เดินทางไปปฏิบัติราชการ แต่ไม่ได้กลับมาบ้านพักเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน โดยนาย ท. บิดาของผู้ฟ้องคดีได้ไปแจ้งความต่อสถานีตำรวจ และในระหว่างการสืบสวนสอบสวนก็ยังไม่พบตัวและไม่มีพยานหลักฐานใดยืนยันว่านาย ส. ได้เสียชีวิตแล้วหรือถูกประทุษร้ายหรือถูกกักขังหน่วงเหนี่ยว ต่อมานายกองคการบริหารส่วนตำบลต้นสังกัดจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการตามมติของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล กรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

นาย ท. จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยฟ้องผู้ว่าราชการจังหวัด นายกองคการบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๒ และ ที่ ๓ ตามลำดับ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไล่นาย ส. ออกจากราชการ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีที่ นาย ส. ไม่มาปฏิบัติราชการ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นเพียงการเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ที่ลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ คำสั่งลงโทษดังกล่าวจึงเป็นวัตถุแห่งคดีที่ศาลจำต้องออกคำสั่งบังคับโดยการเพิกถอนคำสั่ง ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสถานะภาพความเป็นข้าราชการของนาย ส. โดยตรงและเป็นการเฉพาะตัวโดยนาย ส. เท่านั้นที่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง

นาย ท. ซึ่งเป็นบิดาในฐานะทายาทจะได้รับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ของนาย ส. ต่อเมื่อนาย ส. ถึงแก่ความตายหรือมีคำสั่งศาลให้นาย ส. เป็นคนสาบสูญแล้วเท่านั้น เมื่อไม่มีผู้รู้แน่ชัดว่านาย ส. ยังมีชีวิตอยู่หรือถึงแก่ความตายไปแล้ว ทั้งไม่มีคำสั่งศาลให้นาย ส. เป็นคนสาบสูญ นาย ท. จึงไม่อยู่ในฐานะทายาทโดยธรรมที่จะใช้สิทธิเรียกร้องประโยชน์อันเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินของนาย ส. ที่อาจเกิดขึ้นจากผลของคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ โดยการฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาคำขอได้ กรณีจึงถือไม่ได้ว่านาย ท. ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

อย่างไรก็ตาม หากปรากฏพยานหลักฐานใหม่ว่านาย ส. มีได้จงใจละทิ้งหน้าที่ราชการ อันเป็นกรณีที่ไม่อาจมีคำสั่งไล่นาย ส. ออกจากราชการได้ เช่น นาย ส. ถึงแก่ความตายไปในช่วงเวลาที่ถูกล่าช้าหา

ว่าละทิ้งหน้าที่ราชการ เจ้าหน้าที่ก็อาจเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวและหรือทนายซึ่งได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอาจใช้สิทธิขอให้พิจารณาคำสั่งไล่ออกจากราชการใหม่ได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คบ. ๑๓๔/๒๕๕๙)

ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้มีสิทธิฟ้องคดีจะต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเมื่อคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสถานภาพความเป็นข้าราชการของผู้ถูกลงโทษโดยตรงและเป็นการเฉพาะตัวและยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าข้าราชการดังกล่าวถึงแก่ความตายหรือศาลมีคำพิพากษาให้เป็นผู้สาบสูญ ทนายโดยธรรมจึงยังไม่ได้รับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ของข้าราชการที่ถูกลงโทษที่จะเป็นผู้มีสิทธิฟ้องเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการได้หากเห็นว่าคำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย

---